

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS HENSTILLING

af 24. oktober 2006

om forvaltningen af de finansielle ressourcer til nedlæggelse af nukleare anlæg og til forvaltning af brugt brændsel og radioaktivt affald

(2006/851/Euratom)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER,

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab, særlig artikel 124, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) I præamblen til traktaten erkendes det, at medlemsstaterne tilstræber, at der gennemføres sådanne beskyttelsesforanstaltninger, der vil fjerne farerne for deres befolkningers liv og sundhed.
- (2) Artikel 2, litra b) i traktaten fastsætter, at Fællesskabet bl.a. skal indføre ensartede sikkerhedsnormer til beskyttelse af befolkningens og arbejdstagernes sundhed og overvåge deres anvendelse.
- (3) I traktatens kapitel 3 fastsættes de grundlæggende normer, som giver Fællesskabet mulighed for at sikre beskyttelse af befolkningens og arbejdstagernes sundhed mod de farer, som er forbundet med ioniserende stråling.
- (4) Rådets direktiv 96/29/Euratom ⁽¹⁾ fastsætter de grundlæggende sikkerhedsnormer til beskyttelse af befolkningens og arbejdstagernes sundhed mod de farer, som er forbundet med ioniserende stråling.
- (5) Ifølge Rådets direktiv 85/337/EØF af 27. juni 1985 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet ⁽²⁾ er medlemsstaterne forpligtet til at »træffe de nødvendige foranstaltninger med henblik på, at projekter, der bl.a. på grund af deres art, dimensioner eller placering kan få væsentlig indvirkning på miljøet, underlægges et krav om tilladelse og en vurdering af denne indvirkning, inden der gives tilladelse«.
- (6) Ioniserende stråling fra radioaktive materialer kan få virkninger, også efter nukleare anlægs levetid og ud over nationale grænser.
- (7) Arbejdstagernes og offentlighedens beskyttelse mod sådanne farer er af største betydning for De Europæiske Fællesskaber. Der bør derfor overholdes høje sikkerhedsnormer for at sikre, at der tages højde for disse farer under og efter de nukleare anlægs levetid.
- (8) Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen har understreget, »at det er nødvendigt, at medlemsstaterne sikrer, at tilstrækkelige finansielle ressourcer til nedlæggelses- og affaldsforvaltningsaktiviteter, der revideres i medlemsstaterne, rent faktisk anvendes til det formål, de er afsat til, samt at de forvaltes på en gennemskelig måde, for således at undgå hindringer for loyal konkurrence på energimarkedet ⁽³⁾«.
- (9) Kommissionen har ligeledes noteret sig, at »det er vigtigt at sikre, at de midler, der er afsat til nedlæggelses- og affaldsforvaltningsaktiviteter, der vedrører Euratom-traktatens mål, forvaltes på en gennemskelig måde og udelukkende anvendes til det omhandlede formål. I den forbindelse har den til hensigt, inden for rammerne af sine ansvarsområder under Euratom-traktaten, at offentliggøre en årlig rapport om anvendelsen af midler til nedlæggelse og affaldsforvaltning. Den vil lægge særlig vægt på at sikre, at fællesskabslovgivningens relevante bestemmelser anvendes fuldt ud ⁽⁴⁾«.
- (10) I sin meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet ⁽⁵⁾ fremhævede Kommissionen det øgede behov for åbenhed i og harmonisering af forvaltningen af disse finansielle ressourcer. Kommissionen har også givet udtryk for sin hensigt om at forelægge en henstilling i 2005.

⁽¹⁾ EFT L 159 af 29.6.1996, s. 1.

⁽²⁾ EFT L 175 af 5.7.1985, s. 40. Senest ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/35/EF (EUT L 156 af 25.6.2003, s. 17).

⁽³⁾ Interinstitutionel erklæring (EUT L 176 af 15.7.2003, s. 56).

⁽⁴⁾ Erklæring fra Kommissionen (EUT L 176 af 15.7.2003, s. 56).

⁽⁵⁾ KOM(2004) 719, Rapport om anvendelsen af de finansielle ressourcer beregnet til nedlæggelse af kernekraftværker, af 26.10.2004.

- (11) Nedlæggelsesaktiviteter kan i sig selv også være forbundet med farer for folkesundheden og miljøet, navnlig hvis der ikke i tide træffes de nødvendige foranstaltninger vedrørende strålingsfarene i forbindelse med nedlæggelsesaktiviteter.
- (12) For at tage højde for alle disse farer bør der sikres sikker nedlukning af nukleare anlæg, herunder den langsigtede forvaltning af radioaktivt affald og brugt brændsel.
- (13) En sikker nedlæggelse af nukleare anlæg, herunder den langsigtede forvaltning af radioaktivt affald og brugt brændsel, kræver omfattende finansielle ressourcer. Hvis disse ressourcer mangler, når der er brug for dem, kan det få uønskede virkninger for nedlæggelsesprocessen. Tilstrækkelige finansielle ressourcer på det rette tidspunkt bør være til rådighed til at færdiggøre nedlæggelsen af nukleare anlæg i overensstemmelse med sikkerhedsnormerne.
- (14) I overensstemmelse med forurenere betaler-princippet bør operatører af nukleare anlæg hensætte tilstrækkelige finansielle ressourcer til at dække de fremtidige nedlæggelsesomkostninger i løbet af anlæggenes produktive levetid.
- (15) I forbindelse med de særlige aspekter af tiltrædelsesforhandlingerne blev spørgsmålet om tidlig nedlæggelse af nukleare reaktorer, som det blev anset for urentabelt at opgradere, behandlet. Fællesskabet har følgelig på eget initiativ deltaget i fremskaffelsen af finansielle ressourcer og på visse betingelser ydet økonomisk støtte til forskellige nedlæggelsesprojekter i nogle nye medlemsstater.
- (16) Det specificeres i artikel 26 i den fælles konvention om sikkerhed vedrørende forvaltning af brugt brændsel og sikkerhed omkring forvaltning af radioaktivt affald, der trådte i kraft den 18. juni 2001, at »hver kontraherende part træffer egnede foranstaltninger til at overvåge sikkerheden omkring nedlæggelsen af et nukleart anlæg. Disse foranstaltninger skal bl.a. sikre, at der står kvalificeret personale og tilstrækkelige finansielle ressourcer til rådighed.« Ifølge konventionens artikel 22, nr. ii), skal de kontraherende parter træffe egnede foranstaltninger, således at »der er tilstrækkelige finansielle ressourcer til rådighed for at garantere sikkerheden omkring anlæggene til forvaltning af brugt brændsel og radioaktivt affald i deres levetid og til nedlæggelse«.
- (17) Ifølge traktatens artikel 2, litra c), skal Fællesskabet lette investeringer og sikre oprettelsen af sådanne væsentlige anlæg, som er nødvendige for kerneenergiens udvikling i Fællesskabet. Udviklingen af sådan energi kan ikke adskilles fra processen med nedlæggelse af sådanne anlæg. Ifølge traktatens artikel 41 skal investeringsprojekter vedrørende kerneenergi meddeles Kommissionen med henblik på undersøgelse. I Rådets forordning (Euratom) nr. 2587/1999 af 2. december 1999 om bestemmelse af, hvilke investeringsprojekter der skal meddeles Kommissionen i henhold til artikel 41 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab ⁽¹⁾, omfattes nedlæggelsesaktiviteter under de investeringsprojekter, der skal meddeles og drøftes med Kommissionen. Følgelig bør personer og virksomheder ⁽²⁾ meddele Kommissionen de finansieringsordninger for nedlæggelse, de har indført i forbindelse med nyopførte nukleare anlæg.
- (18) For at kunne råde over tilstrækkelige finansielle ressourcer, når der er behov for dem, kræves der en sund og forsvarlig analyse af både kilderne til sådan finansiering og omkostningerne i forbindelse med nedlæggelsen af sådanne anlæg. Metoden til fastsættelse af beløbene til finansiering af nedlæggelse skal tage hensyn til de teknologiske aspekter og kravene om nuklear sikkerhed.
- (19) For at sikre, at ressourcerne står til rådighed, når der er behov for dem til nedlæggelse af nukleare anlæg, er en gennemsigtig forvaltning med en hensigtsmæssig ekstern kontrol af sådanne ressourcer af største betydning; det vil også hjælpe med til at forhindre konkurrenceforvridning på energimarkedet. Der kunne indføres forskellige hensigtsmæssige forvaltningsmuligheder for at sikre disse mål. Der bør udpeges et nationalt organ til at afgive sagkyndige udtalelser om fondsforvaltning og omkostningsspørgsmål i forbindelse med nedlæggelse.
- (20) Denne henstilling indebærer ingen undtagelser fra statsstøttereglerne. Statslig intervention gælder i denne forbindelse spørgsmål, der er omfattet af traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab, og skal derfor vurderes i henhold hertil. I det omfang den imidlertid ikke er nødvendig for, eller går ud over denne traktats målsætninger, eller fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene på det indre marked, skal den vurderes i lyset af traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab.
- (21) Den måde, hvorpå disse finansielle ressourcer investeres på, bør behandles indgående for at undgå enhver form for misbrug. Investeringerne bør være langsigtede og have en sikker risikoprofil, medens der samtidigt sikres passende beskyttelse af ressourcernes realværdi.

⁽¹⁾ EFT L 315 af 9.12.1999, s. 1.

⁽²⁾ Personer og virksomheder i de industrisektorer, der er omhandlet i bilag II til Euratom-traktaten.

- (22) For at sikkerheden kan sikres, skal tilvejebringelsen af tilstrækkelige ressourcer til at garantere nedlæggelsen af nukleare anlæg tage hensyn til de særlige forhold omkring bestemte anlæg.
- (23) Erfaringen har vist, at udveksling af oplysninger mellem nationale eksperter om de forskellige tilgange til finansielle ordninger for nedlæggelse og affaldsforvaltning er en fremragende måde til at finde fælles svar på sikkerhedsmæssige udfordringer. Kommissionen, der ønsker at øge samarbejdet med medlemsstaterne, meddeler derfor, at den har til hensigt at oprette en permanent gruppe for nedlæggelsesfinansiering. Kommissionen bør bistås af denne Gruppe for Nedlæggelsesfinansiering i spørgsmål vedrørende denne henstilling.
- (24) Uden at foregribe det generelle subsidiaritetsprincip bør der foreslås en vis grad af harmonisering af de begreber, der anvendes i nedlæggelsesspørgsmål. En sådan harmonisering bør udvikles gennem Gruppen for Nedlæggelsesfinansiering, hvor der bør nås til enighed om fortolkninger af denne henstilling med henblik på gennemførelsen i praksis, og navnlig med henblik på at harmonisere metoderne til omkostningsberegning i forbindelse med nedlæggelsesaktiviteter.
- (25) Det Fælles Forskningscenter, der blev oprettet ved traktatens artikel 8, udfører forskningsprogrammer på det nukleare område, der kunne medføre strålingsfarer efter anlæggenes levetid. For at garantere disse anlægs sikkerhed bør Kommissionen sikre sig, at centret overholder henstillingerne i nærværende dokument. Kommissionen bør navnlig undersøge, om der er tilstrækkelige finansieringsressourcer til rådighed til nedlæggelse af FFC's anlæg. Kommissionens tjenestegrene med ansvar for nukleare spørgsmål og budget kan bedst udføre sådanne opgaver,
- a) »nedlæggelse«: alle foranstaltninger i forbindelse med den tekniske nedlæggelse af et nukleart anlæg (dekontaminering, demontering og sløjfning) og affaldsforvaltning (forvaltning og bortskaffelse af radioaktivt affald og brugt brændsel), der medfører, at det nukleare anlæg løses fra strålingsmæssige restriktioner
- b) »nedlæggelsesfond«: alle typer finansielle ressourcer, der er øremærkede til at dække omkostningerne i forbindelse med nedlæggelse af nukleare anlæg
- c) »ekstern nedlæggelsesfond«: nedlæggelsesfond, der forvaltes af et dertil udpeget organ, hvis afgørelser træffes uafhængigt af bidragsyderne til fonden
- d) »intern nedlæggelsesfond«: en nedlæggelsesfond, der forvaltes af operatøren
- e) »adskilt nedlæggelsesfond«: intern eller ekstern nedlæggelsesfond, der fastlægges separat
- f) »operatør«: den juridiske person, der driver det nukleare anlæg og har hovedansvaret for den nukleare sikkerhed
- g) »nukleart anlæg«: ethvert civilt anlæg og dertil hørende område, bygninger og udstyr, hvor der fremstilles, forarbejdes, anvendes, håndteres, oplagres eller deponeres radioaktivt materiale.

DEL 3

NEDLÆGGELSE AF NUKLEARE ANLÆG

- 1) Alle nukleare anlæg bør nedlægges efter den endelige nedlukning, og der bør foretages en tilfredsstillende affaldsforvaltning.
- 2) Nedlæggelsesaktiviteter bør gennemføres uden unødige farer for arbejdstagernes og offentlighedens sundhed.
- 3) Forurenere betaler-princippet bør fuldt ud anvendes under hele nedlæggelsen af nukleare anlæg. I denne henseende bør hovedopgaven for operatører af nukleare anlæg være at sikre, at der er tilstrækkelige finansielle ressourcer til rådighed til en sikker nedlæggelse, når de pågældende nukleare anlæg skal lukkes permanent.
- 4) De til rådighed stående finansielle ressourcer bør have til formål at dække alle aspekter af nedlæggelsesaktiviteterne, fra anlæggets tekniske nedlæggelse til affaldsforvaltning.

HENSTILLER:

DEL 1

FORMÅL

I betragtning af traktatens sikkerhedsmålsætninger foreslår denne henstilling foranstaltninger til at sikre, at der er tilstrækkelige finansielle ressourcer til rådighed på et planlagt tidspunkt til alle aktiviteter i forbindelse med nedlæggelse af nukleare anlæg og til forvaltningen af brugt brændsel og radioaktivt affald.

DEL 2

DEFINITIONER

I denne henstilling finder følgende definitioner anvendelse:

DEL 4

INSTITUTIONELLE OG PROCEDUREMÆSSIGE ASPEKTER

- 5) Uden at tilsidesætte bestemmelserne i traktatens artikel 41 og gældende forordninger om dens gennemførelse ⁽¹⁾ bør personer og virksomheder rapportere om den planlagte nedlæggelsesfinansieringsordning ifølge den i traktatens artikel 41 omhandlede fremgangsmåde for opførelse af nye nukleare anlæg.

Ved revisionen af den foreslåede ordning for nedlæggelsesfinansiering vil Kommissionen — jf. kravene i traktatens artikel 44 — høre Gruppen for Nedlæggelsesfinansiering.

- 6) Hvis det ikke allerede findes, bør medlemsstaterne oprette eller udpege et nationalt organ, der kan foretage en sagkyndig vurdering af spørgsmål vedrørende forvaltningen af finansielle ressourcer og nedlæggelsesomkostningerne. Dette organ bør være uafhængigt i forhold til fondens bidragsydere.

Det nationale organ bør en gang om året gennemgå de akkumulerede finansielle ressourcer og regelmæssigt, mindst hvert 5. år, tage skønnene over nedlæggelsesomkostningerne op til revision. Hvis de akkumulerede ressourcer ikke modsvarer omkostningsskønnene, bør dette problem løses i god tid.

Medlemsstaterne bør en gang om året meddele Kommissionen konklusionerne af det arbejde, der er udført af det pågældende ovennævnte nationale organ.

DEL 5

NEDLÆGGELSESFONDE

- 7) Operatører af nukleare anlæg bør oprette en tilstrækkelig nedlæggelsesfond baseret på indtjeningen fra de nukleare aktiviteter i løbet af anlæggets forventede levetid.
- 8) En adskilt fond med en hensigtsmæssig kontrol af, at midlerne anvendes forsvarligt, bør være den foretrukne valgmulighed for alle nukleare anlæg. Det nationale organs revision, som omhandlet i denne henstilling, bør spille en væsentlig rolle for at sikre, at disse fonde forvaltes og anvendes korrekt.
- 9) Nye nukleare anlæg bør oprette adskilte nedlæggelsesfonde med en hensigtsmæssig kontrol af, at midlerne anvendes forsvarligt.

⁽¹⁾ Rådets forordning (Euratom) nr. 2587/1999 af 2. december 1999 om bestemmelse af, hvilke investeringsprojekter der skal meddeles Kommissionen i henhold til artikel 41 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab (EUT L 315 af 9.12.1999, s. 1) og Kommissionens forordning (Euratom) nr. 1352/2003 af 23. juli 2003 om ændring af forordning (EF) nr. 1209/2000 om fastlæggelse af reglerne for meddelelse af oplysninger som foreskrevet i artikel 41 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab (EUT L 192 af 31.7.2003, s. 15).

DEL 6

SKØN OVER NEDLÆGGELSESMOMKOSTNINGER

- 10) I betragtning af de forskellige anvendelser af de akkumulerede nedlæggelsesressourcer, bør anlæggets tekniske nedlæggelse og affaldsforvaltningen behandles hver for sig på basis af særskilte omkostningsberegninger.
- 11) For at sikre, at der er tilstrækkelige finansielle ressourcer til rådighed, bør omkostningsberegningerne baseres på et forsvarligt valg fra de realistisk tilgængelige alternativer og omfattes af den eksterne kontrol samt have tilslutning fra det nationale organ omhandlet i denne henstilling.
- 12) Alle omkostningsskøn bør være anlægsspecifikke og baseret på de bedste tilgængelige skøn.
- 13) Hvis nedlæggelsesprojektet under gennemførelsen viser sig at blive dyrere end de godkendte omkostningsskøn, bør operatøren dække de yderligere udgifter. Dette aspekt bør nøje overvejes, hvis operatøren udskiftes i løbet af eller efter det nukleare anlægs levetid.
- 14) Tilfælde, der opstår af historiske grunde, bør helliges særlig opmærksomhed; i sådanne tilfælde er en særordning mest hensigtsmæssig. Denne sag-for-sag tilgang bør være gennemskuelig og fuldt ud inddrage det nationale organ, der er omhandlet i denne henstilling.

DEL 7

ANVENDELSE AF NEDLÆGGELSESFONDE

- 15) Finansielle ressourcer bør kun anvendes til det formål, hvortil de er blevet akkumuleret og forvaltet. Der bør i denne forbindelse lægges behørig vægt på åbenhed. Alle kommercielt ufølsomme oplysninger bør være offentligt tilgængelige.
- 16) Der skal tilsigtes en sikker risikoprofil i investeringen af aktiverne for at sikre et positivt afkast over en given tidsramme.
- 17) Eftersom operatøren ikke har nogen indflydelse på den finansielle forvaltning af en ekstern nedlæggelsesfond, bør værdien af investeringerne være garanteret af staten for at sikre, at der er tilstrækkelige ressourcer til rådighed på rette tidspunkt, selv hvis en uafhængig bestyrer af de investerede beløb forårsager et nominelt tab på det tidspunkt, de finansielle ressourcer skal anvendes. I sådanne tilfælde bør ressourcerne kun suppleres med et beløb, der udligner investeringstab.

18) Hvis forvaltningen af en intern fond præsterer for lidt, bør operatøren have ansvaret for at sikre, at der er tilstrækkelige ressourcer til rådighed på det rette tidspunkt.

sådant organ, kan medlemsstaterne anmode Kommissionen om rådgivning med hensyn til, hvilke foranstaltninger der skal træffes.

19) I tilfælde af nukleare anlæg, hvis hovedformål ikke er salg af produkter eller tjenester, bør nedlæggelsen nøje planlægges og budgetteres, således at der er tilstrækkelig finansiering til rådighed til en sikker og rettidig nedlæggelse af sådanne anlæg.

Udfærdiget i Bruxelles, den 24. oktober 2006.

20) Budgetplanlægning bør gennemgås af det nationale organ, der er omhandlet i denne henstilling. Hvis der ikke findes et

På Kommissionens vegne

Andris PIEBALGS

Medlem af Kommissionen
